

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра
ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
Білоцерківський технологічно-економічний коледж
Козелецький коледж ветеринарної медицини
Компаніївський коледж ветеринарної медицини
Золотоніський коледж ветеринарної медицини
Олександрійський коледж
Бобринецький коледж ім. В. Порика
Тулчинський коледж ветеринарної медицини
Маслівський аграрний коледж ім. П.Х. Гаркавого**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції**

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології.
Землеустрій та кадастри в сучасних умовах:
проблеми та вирішення**

31 жовтня 2019 року

**Біла Церква
2019**

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Ровни П., професор, Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра.

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

«Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології. Землеустрій та кадастри у сучасних умовах: проблеми та вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 31 жовтня 2019 року. Біла Церква, 2019. 71 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

1. Інноваційні трансформації аграрного сектора економіки: [монографія] / [Шубравська О.В., Молдован Л. В., Пасхавер Б. Й. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук О. В. Шубравської; НАН України, Ін-т. екон. та прогнозув. К. , 2012. 496 с.
2. Татибер Й. Strip-till – вирішення проблеми?! / Й. Татибер // Практичний посібник аграрія. 2012. № 3 (44). С. 94-96.
3. Chekaev, N. The economic efficiency of the No-till technology by the example of spring wheat / N. Chekaev, A. Kuznetsov // Russian Agricultural Economic Review. 2015. 2(2). 95-104.
4. Food and Agricultural Organization of the United. URL: <http://www.fao.org/>

УДК 633.2:031.81

ЗАБАРНА Т.А., канд. с.-г. наук

Вінницький національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ БОТАНІЧНОГО СКЛАДУ АГРОФІТОЦЕНОЗУ БАГАТОРІЧНИХ БОБОВИХ ТРАВ ПЕРШОГО РОКУ ЖИТТЯ

Наведено результати досліджень впливу способів вирощування, та удобрення на ботанічний склад травостою конюшини лучної. Встановлено, що конюшина лучна, за сприятливих умов вирощування, є досить конкурентоспроможною культурою, яка після скошування швидко формує щільний травостій, що перешкоджає росту і розвитку бур'янів.

Ключові слова: конюшина лучна, травостій, удобрення, інокуляція, ботанічний склад.

Ботанічний склад травостою важливий показник при формуванні якісних показників травостою та його довговічності.

Численними дослідженнями [1, 2, 3] встановлено, що на формування ботанічного складу мають вплив різні фактори: кліматичні, агротехнічні, біологічні та особливості вирощуваних культур. Забур'яненість посівів продовжує залишатися однією із найбільших проблем в аграрному виробництві.

Дослідженнями Г.П. Сидорук встановлено, що при застосуванні удобрення на травостоях багаторічних бобових трав можна регулювати видовий склад травостою[1].

Відомо, що за рахунок наявності бур'янів в посівах сільськогосподарських культур їх врожайність може суттєво знижуватись. Проте, при вирощуванні конюшини лучної на кормові цілі, не було відмічено отруйних чи карантинних бур'янів, тому самосіяну рослинність можна сприймати як додатковий зелений корм.

Дане твердження можна аргументувати тим, що до складу агрофітоценозу крім конюшини лучної (*Trifolium pratense* L.) також входили мишій сизий (*Setaria glauca* L.), мишій зелений (*Setaria viridis* L.), плоскуха звичайна (*Echinochloa crus-galli* L.), кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale*), грицики звичайні (*Capsella bursa pastoris* L.), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata* L.) та ромашка лікарська (*Matricaria recutita* L.).

Слід відмітити, що в залежності від удобрення та способу вирощування кількість бур'янів в агрофітоценозі варіювала. Крім того, на інтенсивність забур'яненості травостоїв конюшини лучної мали вплив погодні умови, що склалися в роки проведених досліджень .

В ході проведених досліджень було встановлено, що в умовах 2015 року частка конюшини лучної, що вирощувалася під покривом ячменю ярого, в першому укосі становила 89,6-91,6 % – на контрольному варіанті, 87,3-89,1 % – при застосуванні ризоторфіну; 69,0-66,2 % – при внесенні P₆₀K₉₀, та 60,3-63,6 % – при внесенні мінеральних добрив в нормі N₆₀P₆₀K₉₀.

Вирощування конюшини лучної безпокрито забезпечувало два укоси листостеблової маси. Відмічено що частка конюшини лучної в агрофітоценозі на час другого укосу була більшою, ніж в першому.

При безпокритому вирощуванні конюшини лучної на ділянках без внесення добрив, частка конюшини лучної в першому укосі становила 57,6-58,5 %, а в другому укосі – 94,7-95,2 %.

За умови використання ризоторфіну частка конюшини лучної становила 56,8-56,9 % – в першому укосі та 92,3-93,8 % – в другому.

Відмічено, що внесення фосфорно-калійних добрив ($P_{60}K_{90}$) на фоні інокуляції сприяло зниженню частки конюшини лучної в першому укосі до 37,7-38,6 %, а в другому до 81,8-82,6 %.

В умовах 2016 року було проведено по одному укосі листостеблової маси конюшини лучної в підпокривних і безпокривних посівах.

Відмічено, що на контрольному варіанті частка конюшини лучної Спарта в агрофітоценозі становила 83,1 % – в підпокривних та 55,7 % – в безпокривних посівах. За аналогічних умов вирощування частка конюшини лучної сорту Анітра в агрофітоценозі за підпокривного способу сівби складала 81,4 %, а за безпокривного – 54,9 %.

На варіантах з передпосівною інокуляцією насіння бактеріальним препаратом частка конюшини лучної в агрофітоценозі, в залежності від сорту, становила 79,8-81,2 % – за підпокривного способу сівби, та 53,3-54,3 % – за безпокривного способу сівби.

Внесення $P_{60}K_{90}$ в передпосівну культивуацію та застосування ризоторфіну сприяли тому, що в підпокривних посівах частка конюшини лучної в урожаї складала 61,0-63,5 %, тоді як в безпокривних посівах – 35,9-36,8 %.

Частка конюшини лучної в агрофітоценозі при застосуванні $N_{60}P_{60}K_{90}$ та проведенні передпосівної інокуляції насіння бактеріальним препаратом становила 55,9-58,8 % – за підпокривного способу вирощування та 26,1-26,8 % – за безпокривного способу вирощування.

Таким чином, конюшина лучна, за сприятливих умов вирощування, є досить конкурентоспроможною культурою, яка після скошування швидко формує щільний травостій, що перешкоджає росту і розвитку бур'янів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сидорук Г.П. Ботанічний склад та урожайність бобово-злакового травостою залежно від удобрення. / Наукові доповіді НУБіП. 2013, 2 (38). URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Nd/2013_2/13sgp.pdf
2. Машак Я. І. Ботанічний склад деградованого травостою залежно від системи удобрення / Я. І. Машак, Ю. О. Кобиренко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2014. Вип. 86(1). С. 57-61.
3. Цимбал Я.С. Ботанічний склад та особливості формування травостоїв зеленого конвеєра залежно від удобрення. / Цимбал Я.С. // Збірник наукових праць ННЦ "Інститут землеробства НААН". 2014 Вип. 4. С. 131-138.

УДК: 635.652:631.847.211

ШКАТУЛА Ю.М., канд. с.-г. наук

Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ ГЕРБІЦИДІВ ТА СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ

Кущовий сорт квасолі звичайної Славія характеризується стійкістю до посух та хвороб, здатний давати гарний врожай насіння. Для зменшення кількості бур'янів та підвищенні урожайності квасолі пропонується перед посівом насіння квасолі обробляти стимулятором росту Емістим в нормі витрати 0,25 мл/т. Після посіву квасолі вносити бакову суміш ґрунтових гербіцидів Стомп, 33 % к.е. в нормі витрати 2 л/га + Комманд, 48 % к.е., в нормі витрати 0,1 л/га, що дозволить зменшити рівень забур'яненості на 93 % і отримати урожайність насіння квасолі на рівні 2,03 т/га, а рівень рентабельності буде складати 249 %.

Ключові слова: квасоля, насіння, стимулятори росту, гербіциди, урожай.

Подолати існуючий дефіцит високоякісного білка для харчових і кормових потреб можливо лише за рахунок збільшення виробництва їх товарного насіння. При цьому розширення їх посівів дає змогу підвищити родючість ґрунтів і загальну культуру землеробства, зміцнити економіку і

ЗМІСТ

Правдива Л.А., Ганженко О.М. Ефективність вирощування сорго цукрового як сировини для використання в харчовій та енергетичній промисловості	3
Горновська С.В. Необхідність застосування трихограми для захисту сільськогосподарських культур в Україні	5
Грабовський М.Б., Городецький О.С., Козак Л.А. Формування продуктивності кукурудзи на силос залежно від фону мінерального живлення.....	7
Грабовський М.Б., Німенко С.С. Перспективи вирощування сої за органічного виробництва	8
Остренко М.В., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Урожайність та її структура базової категорії насіння картоплі	10
Панченко Т.В., Панченко М.Т. Вміст легкогідролізованого азоту в ґрунті після збирання попередників пшениці озимої в Центральному Лісостепу України	12
Карпук Л.М., Козак Л.А., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Павліченко А.А. Вплив рідких органічних добрив на врожайність гречки за органічного землеробства	14
Сабадін В.Я. Вихідний матеріал для селекції ячменю ярого	15
Лозінський М.В., Устинова Г.Л. Особливості формування довжини колоса головного стебла сортами різних груп стиглості пшениці (<i>T. aestivum</i>) озимої.....	16
Сінельник О.О. Довжина колеоптилю у сортів пшениці м'якої озимої різних за висотою рослин	18
Сич З.Д., Кубрак С.М. Вирощування часнику озимого на сітках	19
Глеваський В.І., Куянов В.В. Умови реалізації потенціалу продуктивності гібридів цукрових буряків	21
Комарова Н.В., Зінченко Д.І. Екологічні та економічні проблеми від нелегального видобутку бурштину «Золота лихоманка північних регіонів України»	23
Камінецька О.В., Курдибан А.Л. Проблематика вирішення питань у проектах землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін	25
Прядка Т.М., Чаленко О.Р. Земельний менеджмент як основа управління територіями ..	27
Лозінська Т.П., Федорук Ю.В. Моніторинг хвороб листя пшениці ярої в умовах біостаціонару Білоцерківського НАУ	29
Примак І.Д., Панченко О.Б., Панченко І.А. Вплив систем удобрення сівозміни на продуктивність гірчиці білої на зелене добриво.	31
Пикало С.В., Юрченко Т.В., Харченко М.В. Оцінка посухостійкості сортів пшениці м'якої озимої на осмотичних розчинах з манітом.....	32
Макуха О.В. Вплив ширини міжряддя на біометричні показники сортів фенхеля звичайного при вирощуванні в умовах Півдня України.....	34
Трояновська О.М., Кожевнікова В.Л., Свірчевська О.О. Еколого-агрохімічна оцінка ґрунтів Ярмолинецького району.....	37
Безвіконний П.В., М'ялковський Р.О., Тарасюк В.А. Вплив строків сівби буряка столового на формування листкового апарату в умовах Правобережного Лісостепу України.....	38
Ясінецька І.А., Кушнірук Т.М., Додуріч В.В. Система використання та організації охорони земель історико-культурного призначення.....	40
Любич В.В. Формування врожаю різних сортів тритикале ярого за різних доз і строків внесення азотних добрив.....	42
Бахмат М.І., Сендецький І.В. Формування врожайності ріпаку озимого залежно від застосування регуляторів росту і норм висіву.....	44
Панчук В.І. Інновації обробітку ґрунту	45
Забарна Т.А. Формування ботанічного складу агрофітоценозу багаторічних бобових трав першого року життя.....	48
Шкатула Ю.М. Вплив гербіцидів та стимуляторів росту в технології вирощування квасолі.....	49
Поліщук І.С. Продуктивність сортів картоплі залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу Правобережного.....	51
Поліщук М.І. Продуктивність сортів сої залежно від впливу сорту, способів сівби та десикації в умовах Лісостепу Правобережного.....	53

Гриник С.І. Продуктивність агроценозу пшениці ярої залежно від способу основного обробітку і системи удобрення в умовах Передкарпаття.	5
Барський Д.О. Особливості формування врожайності ячменю ярого залежно від норм живлення.....	4
Броннікова Л.Ф. Вплив системи удобрення на зміну кислотності темно-сірих лісових ґрунтів	4
Вотик В.О. Зернобобові рослини в системі сталого розвитку сільськогосподарських земель	4
Пелех Л.В. Вплив системи основного обробітку ґрунту на забур'яненість агрофітоценозу ячменю ярого	0
Гамалій І.П., Онучин Ф.В. Кадастрове агроландшафтне районування України: вимоги та зміст	6
Недашківська Т.М., Желізний С.В. Формування ринку земель в Україні.....	65
Недашківська Т.М., Маркович К.С. Експертна грошова оцінка земельної ділянки.....	66
Недашківська Т.М., Пустільник О.О. Оцінка функціонування режимоутворювальних об'єктів у сільськогосподарському землекористуванні	